

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3301/2025. (IX. 30.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

1. Az Alkotmánybíróság a Kúria 9/2023. JEH számú jogegységi határozata alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.
2. Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.VI.20.623/2024/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A dr. Ravasz László egyéni ügyvéd által képviselt Szabó Izabella és Szabó Károly (a továbbiakban együtt: indítványozók) alkotmányjogi panasszal fordultak az Alkotmánybírósághoz. Az indítványozók a Kúria 9/2023. JEH számú jogegységi határozata (Jpe.IV.60.038/2023/12., a továbbiakban: 9/2023. Jogegységi határozat), valamint a Kúria Pfv.VI.20.623/2024/4. számú ítélete ellen – a Fővárosi Törvényszék 43.Pf.634.325/2023/6. számú ítéletére, és a Pesti Központi Kerületi Bíróság 25.P.51.925/2022/13-I. számú ítéletére is kiterjedően – terjesztettek elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt 2025. február 18-án, a Pesti Központi Kerületi Bíróság útján az Alkotmánybírósághoz. Az alkotmányjogi panaszt az indítványozók az Alkotmánybíróság hivatalvezető-helyetese hiánypótlási felhívására 2025. április 28-án kiegészítették és egységes szerkezetbe foglalták. A panaszbeadvány a támadott jogegységi határozatot és bírói döntéseket az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, C) cikk (1) bekezdésével, Q) cikkével, T) cikkével, XIII. cikk (1) bekezdésével, XXVIII. cikk (1) bekezdésével, 28. cikkével tartotta ellentétesnek.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panaszról és az ügyben hozott bírói döntésekből megállapítható, hogy az alapügy (elévülés megállapítása iránt indított per) tárgya egy felmondott lakásvásárlási kölcsönszerződésből eredő, záradékkal ellátható közjegyzői okiratba foglalt követelés és annak végrehajtási joga elévülésével kapcsolatos jogvita volt.
- [3] A bíróság által megállapított tényállás szerint az indítványozók (mint adós és kezes, továbbá mint zálogkötelezettek) 2008. április 21-én egy bankkal lakásvásárlási kölcsönszerződést kötöttek. A kölcsön összege svájci frankban volt nyilvántartva, és a kölcsönügylet biztosítékeként a felek önálló zálogjogot alapító zálogszerződést is kötöttek. Az indítványozók továbbá a magánokirati szerződések alapján közjegyzői okiratba foglaltan egyoldalú kötelezettségvállaló közös nyilatkozatot is tettek 2008. április 21-én. Az indítványozó és a bank 2014. március 10-én módosították a kölcsönügyletet, rögzítették a törlesztési árfolyamot és hitelkeret-szerződést kötöttek, majd ezek alapján újabb, közjegyző által készített egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozatot tettek. Az indítványozók azonban nem tettek eleget a szerződésből eredő fizetési kötelezettségeiknek, ezért a bank 2017. január 27-én, magánokirati formájú felmondólevéllel, azonnali hatállyal felmondta a kölcsönszerződést. A felmondólevelet az indítványozók 2017. február 7-én vették át. 2017. november 14-én a bank egy zrt.-re (a továbbiakban: alperes) engedményezte a kölcsönügyletből fakadó követelést; az erről szóló értesítést az indítványozók 2017. december 16-án vették át. Végrehajtási eljárás az indítványozók ellen nem indult. Az indítványozók 2022-ben az alperessel szemben keresetet terjesztettek elő, kérve annak megállapítását, hogy az alperesnek nem áll fenn joga a kölcsönből fakadó követelése bíróság előtti érvényesítéséhez, mivel a követelés 2022. február 8-án elévült, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 324. § (1) bekezdése és a 327. § (3) bekezdése alapján.
- [4] 2.1. A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2023. június 21-én kelt, 25.P.51.925/2022/13-I. számú ítéletével megállapította, hogy az alperesi követelés bíróság előtti érvényesítéséhez való jog nem áll fenn, mert a követelés és a végrehajtási jog elévült. Rendelkezett továbbá a bíróság az önálló zálogjog megszüntéről és annak az ingatlan-nyilvántartásból való törléséről is.

- [5] Ítélete indokolásában a bíróság a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 172. § (3) bekezdésére hivatkozással azt elemezte, hogy a megállapítási kereset együttes feltételei fennállnak-e az ügyben. A bíróság álláspontja szerint az indítványozók jogvédelmi szükséghelyzete fennállt. Utalt a Ptk. 324. § (1)–(2) bekezdéseire, 325. § (1) bekezdésére, 326. § (1)–(3) bekezdéseire, 327. § (1)–(3) bekezdéseire, valamint a Kúria Pfv.I.21.768/2016. számú határozatára, és megállapította, hogy ezek alapján a felmondást követő naptól számítottan az elévülést csak végrehajtási cselekmény, közvetlen végrehajtás elrendelésére tett lépés szakíthatta volna meg. Nem végrehajtási cselekmény a felszólítás, ezért az nem szakíthatta meg a végrehajtási jog elévülését. Az indítványozókkal szembeni követelés így 2022. február 6-án elévült, és ezzel elévült a követeléshez kapcsolódó végrehajtási jog is, a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 57. § (1) bekezdése alapján. A jelzálogjog a főköveteléstől függő mellékkövetelés volt, így a bíróság rendelkezett annak, és az elidegenítési és terhelési tilalomnak a törlése iránt is.
- [6] 2.2. Az alperes az ítélet ellen fellebbezett, amely alapján eljárva a Fővárosi Törvényszék a 2023. december 1-jén kelt, 43.Pf.634.325/2023/6. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és az indítványozók keresetét elutasította.
- [7] A törvényszék az indokolásban úgy érvelt, hogy – szemben az elsőfokú bíróság megállapításaival – a megállapítási kereset Pp. 172. § (3) bekezdése szerinti feltételei nem álltak fenn, mert a kereseti kérelemben az indítványozók nem tudták megjelölni az érvényesíteni kívánt jogot [Pp. 170. § (2) bekezdés *b*) pont, 7. § (1) bekezdés 11. pont]. Az általuk hivatkozott „bíróság előtti érvényesítéshez való jog” nem létezik, anyagi jogi megfogalmazása nincs; nem létező jog pedig sem fennálló, sem fenn nem álló nem lehet, így annak – akár pozitív, akár negatív – megállapítására kereset sem indítható. Hiányzik továbbá az alperes érintett „jogot” megsértő magatartásának a bemutatása is, amivel szemben az indítványozók jogvédelmi szükséghelyzete fennállna. A törvényszék szerint hiányzik, továbbá a kereset indoka is, mert a záradékolható vagy záradékolt okirattal rendelkező fél a követelés iránt marasztalási pert indíthat, ez pedig úgy értelmezhető, hogy a fél a közvetlen végrehajtás lehetőségét félretette, azzal nem kíván élni. E perben vizsgálható az is, hogy a követelés elévült-e. Ha pedig marasztalási per helyett közvetlen végrehajtást kezdeményeznek, akkor a végrehajtás megszüntetése iránti per szolgálhat jogvédelmül. A törvényszék szerint az indítványozók által kért jogvédelmi eszköz egyébként sem jelent adekvát védelmet a közjegyző előtti nemperes eljárásban való esetleges fellépéssel szemben.
- [8] 2.3. A másodfokú ítélet ellen az indítványozók felülvizsgálati kérelmet nyújtottak be, amely alapján eljárva a Kúria a 2024. november 27-én kelt, Pfv.VI.20.623/2024/4. számú ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.
- [9] A Kúria jelezte, hogy a felülvizsgálati eljárást felfüggesztette, és a megállapítási per megindításának feltételei kapcsán jogegységi eljárást kezdeményezett; majd a 4/2024. JEH számú jogegységi határozat (Jpe. III.60.011/2023/16. szám, a továbbiakban: 4/2024. Jogegységi határozat) meghozatalát követően folytatta a felülvizsgálati kérelemben foglalt vizsgálatát. A 4/2024. Jogegységi határozat rendelkező részének 1. pontja szerint: „A [Pp.] 172. § (3) bekezdése alapján – az elévülés joghatásaként – indítható annak megállapítása iránti per, hogy a követelés bírósági eljárásban nem érvényesíthető, ha a megállapítást kérő féllel szemben a jogosult a közjegyzői okiratba foglalt követelés érvényesítése iránt nem kezdeményezett végrehajtási eljárást.” Mindezek alapján tehát – a másodfokú jogerős ítéletben foglaltakkal szemben – lehetősége volt az indítványozóknak arra, hogy pert indítsanak az elévülés joghatásaként annak megállapítására, hogy a velük szembeni követelés bírói úton nem érvényesíthető.
- [10] A másodfokú bíróság értelmezése a Pp. 172. § (3) bekezdéséről téves volt, de azt helyesen fejtette ki, hogy amennyiben az alperes – választása szerint – marasztalási pert indít, akkor az elévülés kérdését nem a régi Ptk. 327. § (3) bekezdése, hanem az (1) bekezdés szerint kell vizsgálni. A 9/2023. Jogegységi határozat rendelkező részének 1. és 2. pontjai kimondták: „1. A [rég]i Ptk.] 327. § (1) bekezdésében felsorolt cselekmények akkor is megszakítják a követelés elévülését, ha a közjegyzői okiratba foglalt követelés végrehajtási záradékkal történő ellátásának a [Vht.] 23/C. § (1) és (2) bekezdése szerinti feltételei fennállnak. 2. A követelés elévülésének megszakítására a [rég]i Ptk.] 327. § (1) bekezdése az irányadó abban az esetben is, ha fennállnak a közjegyzői okirat végrehajtási záradékkal történő ellátásának a [Vht.] 23/C. § (1) és (2) bekezdése szerinti feltételei, de a jogosult a közvetlen végrehajtás helyett a követelését perben érvényesíti.” A régi Ptk. 327. § (3) bekezdése ezért nem vonatkoztatható kiterjesztően a közjegyzői okiratok végrehajtási záradékolására. Mivel pedig az indítványozók engedményezésről szóló értesítést és fizetési felszólítást is átvettek, ezért az elévülésre mindenképpen a régi Ptk. 327. § (1) bekezdése volt irányadó, függetlenül attól, hogy a közjegyzői okirat végrehajtási záradékkal történő ellátásának a feltételei fennálltak-e vagy sem. Emiatt az alperes követelése nem évült el, ezért az indítványozók keresete nem alapos.

- [11] 3. Az indítványozók a 9/2023. Jogegységi határozat, valamint a Kúria Pfv.VI.20.623/2024/4. számú ítélete ellen – a Fővárosi Törvényszék 43.Pf.634.325/2023/6. számú ítéletére, és a Pesti Központi Kerületi Bíróság 25.P.51.925/2022/13-I. számú ítéletére is kiterjedően – az Abtv. 26. § (1) bekezdése és 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt terjesztettek elő 2025. február 18-án, a Pesti Központi Kerületi Bíróság útján az Alkotmánybírósághoz. Az alkotmányjogi panaszt az indítványozók az Alkotmánybíróság hivatalvezető-helyettese hiánypótlási felhívására 2025. április 28-án kiegészítették és egységes szerkezetbe foglalták. A panaszbeadvány a támadott jogegységi határozatot és bírói döntéseket az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, C) cikk (1) bekezdésével, Q) cikkével, T) cikkével, XIII. cikk (1) bekezdésével, XXVIII. cikk (1) bekezdésével, 28. cikkével tartotta ellentétesnek.
- [12] Az indítványozók röviden bemutatták a tényállást és a pertörténetet, és kifejtették, hogy esélyük sincs hatékony jogvédelemre a közvetlen végrehajtással szemben, valamint kritizálták, hogy a 9/2023. Jogegységi határozat alapján a deviza alapú kölcsönszerződések felmondása után sem alkalmazható a régi Ptk. 327. § (3) bekezdése, és egy egyszerű írásbeli felszólítás vagy engedményezés is meg tudja szakítani a végrehajtási jog elévülését. Álláspontjuk szerint a 9/2023. Jogegységi határozat meghozatala előtti jogállapot volt a helyes, amikor közvetlen végrehajthatóság elrendelése esetén csak végrehajtási cselekmény szakíthatta meg az elévülést.
- [13] 3.1. Az alkotmányjogi panasz szerint a 9/2023. Jogegységi határozat minden bíróságra kötelezően, a folyamatban lévő perekre is alkalmazandó módon, visszaható hatállyal változtatta meg a régi Ptk. 327. § (3) bekezdése tartalmát, és rendelte alkalmazni helyette az (1) bekezdést. Ez a jogállapot, és a Kúria jogegységi határozatot alkalmazó ítélete – az indítvány szerint – sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből következő jogbiztonság követelményét és a „visszamenőleges hatályú jogalkalmazás” tilalmát. A közvetlen végrehajtást így akár a felmondást követően 20-30 évvel is kérheti a jogosult. A 9/2023. Jogegységi határozat következtében előállt jogállapot az indítványozók szerint az Európai Unió Bírósága számos döntésével is ellentétes.
- [14] Az indítványozók sérelmezik továbbá, hogy míg a jogosult a 9/2023. Jogegységi határozat folytán szinte bármeddig érvényesíteni tudja a követelését, addig a kötelezettek a felmondást követő 5 év eltelte után akkor sem tudnak a kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítása iránt keresetet előterjeszteni – és így a Vht. 56. § (1) és (4) bekezdése szerinti jogvédelemben részesülni –, ha a szerződés tisztességtelenségéről csak ilyenkor szereznek tudomást. Ez álláspontjuk szerint sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot, a T) cikket, valamint a Tanácsnak a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelve (1993. április 5.) több pontját is.
- [15] A 9/2023. Jogegységi határozat megalkotása sérti még az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdését is, mert azzal a Kúria túllépte a jogegység biztosítására vonatkozó jogkörét, és elvonta a törvényhozó hatalmi ág jogkörét. Az indítványozók álláspontja szerint a 9/2023. Jogegységi határozat alaptörvény-ellenességének indoka teljes egészében megegyezik a 2/2016. (II. 8.) AB határozathoz fűzött egyes különvéleményekben megjelenő állásponttal. Sérti továbbá az Alaptörvény Q) cikk (1)–(3) bekezdéseit is, mert a magyar jog és a nemzetközi jog összhangja ellen hat.
- [16] Sérül az alkotmányjogi panasz szerint az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében garantált tulajdonhoz való jog is a 9/2023. Jogegységi határozat megalkotása következtében, mert a jogegységi határozat ösztönzi a függő jogi helyzet fenntartását, így a szükségesnél hosszabb ideig korlátozza a tulajdonnal való rendelkezés részjogát.
- [17] 3.2. A Kúria Pfv.VI.20.623/2024/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességét az indítvány amiatt állította, mert az a 9/2023. Jogegységi határozatot alkalmazva mondta ki, hogy az elévülési kereset vonatkozásában a régi Ptk. 327. § (1) bekezdését kell alkalmazni, és ez sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot. A 9/2023. Jogegységi határozaton alapuló jogértelmezés sérti az Alaptörvény 28. cikke szerinti értelmezési szabályt is, mert nincs tekintettel a régi Ptk.-hoz fűzött miniszteri indokolásban foglaltakra, valamint az elévülés jogintézményének jogpolitikai indokaira. Ebből – az indítványozók szerint – az tűnik ki, hogy a régi Ptk. 327. § (3) bekezdése alkalmazandó minden olyan esetben, amikor a jogosult fél bírósági peres eljárás nélkül, közvetlen végrehajtást kezdeményezhet.
- [18] A tisztességes eljáráshoz való jog sérelme körében az indítványozók kifogásolták, hogy a Kúria mellőzte a 2023. október 3. napján előterjesztett beadványukban foglaltak vizsgálatát. Álláspontjuk szerint a felülvizsgálati eljárás szabályai kizárólag új jogszabálysértés és új jogszabályi rendelkezés 45 napon túli megjelölését tilalmazzák, s nem tartalmaznak tiltó rendelkezéseket a már befogadott felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabálysértéseket igazoló további érvek előterjesztésére. Érvelésük szerint ez az értelmezés teljesen kiüresítené és formálissá tenné a felülvizsgálati eljárás során tartott tárgyalást, hiszen a Kúria eljáró tanácsának a jogi képviselő 45 napon túl előadott érveit ebben az esetben is figyelmen kívül kellene hagynia.

- [19] Az indítványozók érvelése szerint a tisztességes eljáráshoz való joguk sérelmét okozza az is, hogy a Kúria 2023. október 16. napján kelt, Gfv.VI.30.511/2022/5. számú végzésével – a Pp. szabályait megsértve – felfüggesztette a felülvizsgálati eljárást a Jogegységi Panasz Tanácsa előtt Jpe.IV.60.038/2023. számon folyamatban lévő jogegységi eljárás befejezéséig.
- [20] 3.3. Az indítványozók az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének és XIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmét amiatt is állították, mert „a bíróság az alkotmányjogi panasszal támadott eljárásban megsértette az Alaptörvény B) és C) cikk (1) bekezdését”, valamint „megsértette a Q) cikk (1)–(2) bekezdését.” (Egységes szerkezetbe foglalt alkotmányjogi panasz 10. oldal.) Érvelésük alátámasztásaként felhívták Magyarországnak az Európai Unió Bírósága előtt C-392/15. számon folyamatban volt ügyben tett nyilatkozatát, amely szerint: „a 2000. december 22-i 44/2001/EK tanácsi rendelet [...] és a nem vitatott követelésekre vonatkozó európai végrehajtható okirat létrehozásáról szóló, 2004. április 21-i 805/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet a bírósági ítéletekkel megegyező végrehajthatóságot kapcsol a közokiratokban foglalt kötelezettségvállalásokhoz.” Utaltak továbbá arra is, hogy a Kúria döntése nincs összhangban a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló 44/2001/EK tanácsi rendelettel és a nem vitatott követelésekre vonatkozó európai végrehajtható okirat létrehozásáról szóló 805/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel.
- [21] 4. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése előírja, hogy az alkotmányjogi panasz érdemi elbírálása előtt dönteni kell annak befogadásáról. Az alkotmányjogi panasz befogadásáról az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján – figyelemmel az Abtv. 47. § (1) bekezdésére, 50. § (1) bekezdésére, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdéseire – tanácsban eljárva dönt. A panaszt akkor lehet befogadni, ha az megfelel a törvényben előírt formai és tartalmi követelményeknek, különösen az Abtv. 26–27. és 29–31. §-aiban foglalt feltételeknek. Ezekon kívül az Abtv. 52. § (1) bekezdése értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjaiban foglalt kritériumoknak.
- [22] Jelen esetben a panasz nem felel meg ezeknek a követelményeknek, az alábbiak miatt.
- [23] Előjáróban az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy egy másik, hasonló tárgyú ügyben benyújtott – és már visszautasított – alkotmányjogi panasz változtatások nélküli lemásolása és indítványként való benyújtása nem helyettesítheti a jelen ügyben támadott jogegységi határozatra és bírói döntésre irányuló, releváns, konkrét (az Alkotmánybíróság által vizsgálható) alkotmányjogi indokolást tartalmazó, és a határozott kérelem Abtv.-ben rögzített kritériumainak megfelelő indítványt {Hasonlóan: 3550/2023. (XII. 21.) AB végzés, Indokolás [45]; 3164/2024. (V. 10.) AB végzés, Indokolás [26]}. A jelen ügyben kizárható, hogy a Kúria mellőzte volna az indítványozók 2023. október 3. napján előterjesztett beadványában foglaltak vizsgálatát, mert ekkor még a másodfokú eljárás folyt a Fővárosi Törvényszék előtt, amely 2023. december 1-jei keltezéssel hozta meg az ítéletét. Ugyanezen okból valótlan állításként kizárható az is, hogy a Kúria a 2023. október 16. napján kelt, Gfv. VI.30.511/2022/5. számú végzésével – a Pp. szabályait megsértve – felfüggesztette volna a felülvizsgálati eljárást a Jogegységi Panasz Tanácsa előtt Jpe.IV.60.038/2023. számon folyamatban lévő jogegységi eljárás befejezéséig. Ilyen számú végzést a Kúria a jelen ügyben nem hozott, 2023. október 16-án a felülvizsgálati eljárást az indítványozók – jogerős ítélet hiányában – még meg sem indították, a 9/2023. Jogegységi határozatot pedig a Kúria 2023. november 27-én már meghozta, így amiatt a felülvizsgálati eljárást nem kellett felfüggeszteni.
- [24] 5. Az indítványozók az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben nyújtották be az alkotmányjogi panaszt. Az indítványozók alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkeznek, érintettségük – mivel az alapeljárásban egyikük adós, másikuk kezes volt – fennáll. Az indítványozók az alkotmányjogi panaszban az Alaptörvényben biztosított joguk sérelmére hivatkoztak – megjelölve az Alaptörvény XIII. cikkét és XXVIII. cikk (1) bekezdését –, továbbá a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítették.
- [25] Az alkotmányjogi panasz tartalmaz hivatkozást az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdésére, Q) cikkére, T) cikkére és 28. cikkére is. Az e cikkekben foglalt rendelkezések azonban nem tartalmaznak Alaptörvényben biztosított jogot, ezért ezekre az Abtv. 26. § (1) bekezdés a) pontja és a 27. § (1) bekezdés a) pontja értelmében alkotmányjogi panasz nem alapítható {Hasonlóan: 3276/2017. (X. 19.) AB végzés, Indokolás [13]; 3318/2022. (VI. 30.) AB végzés, Indokolás [12]; 3131/2021. (IV. 14.) AB végzés, Indokolás [7]}.
- [26] 6. Az indítvány a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeinek részben tesz eleget. Tartalmazza: a) a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza [Abtv. 26. § (1) bekezdés

és 27. § (1) bekezdés]; *b*) az eljárás megindításának indokait, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét [a B) cikk (1) bekezdése kapcsán azt, hogy a 9/2023. Jogegységi határozat megalkotása a visszaható hatály tilalmába ütközik; a XXVIII. cikk (1) bekezdése kapcsán azt, hogy a jogegységi határozat a követelés jogultjait kedvezőbb helyzetbe hozta, valamint hogy annak alkalmazása a Kúria részéről tisztességtelen; a XIII. cikk (1) bekezdése kapcsán pedig azt, hogy a jogegységi határozat szükségtelenül hosszú ideig korlátozza a tulajdonnal való rendelkezés jogát]; *c*) az Alkotmánybíróság által vizsgálendő jogegységi határozatot és bírói döntést (9/2023. Jogegységi határozat, a Kúria Pfv.VI.20.623/2024/4. számú ítélete); *d*) az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [B) cikk (1) bekezdés, XIII. cikk (1) bekezdés, XXVIII. cikk (1) bekezdés]; *e*) indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett jogegységi határozat és bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény (egyes) megjelölt rendelkezéseivel; valamint *f*) kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság semmisítse meg a támadott jogegységi határozatot és bírói döntést.

- [27] 7. Az Alkotmánybíróság rámutat, hogy a 3201/2025. (VI. 23.) AB határozatban már vizsgálta, hogy a 9/2023. Jogegységi határozat sérti-e az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből fakadó visszaható hatályú jogalkotás tilalmát, a XXVIII. cikk (1) bekezdését, valamint a XIII. cikk (1) bekezdését, és valamennyi tekintetben elutasító döntést hozott [lásd: 3201/2025. (VI. 23.) AB határozat Rendelkező része, valamint Indokolás [54]–[66], [75]–[79]].
- [28] Erre figyelemmel az Alkotmánybíróság az indítványozók 9/2023. Jogegységi határozatot támadó, Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszát – mivel abban nem szerepel olyan konkrét új érv az Alaptörvény e rendelkezéseivel összefüggésben, amely a korábbiaktól eltérő alkotmánybírói döntést indokolna – ítélt dolog miatt, figyelemmel az Abtv. 31. § (1) bekezdésére és 37. § (2) bekezdésére, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *b*) pontja alapján visszautasította.
- [29] 8. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság feltételeként határozza meg továbbá, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik [lásd: 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]].
- [30] A kifejtettek alapján az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panasz az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti visszaható hatály tilalma és a XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog állított sérelmeivel összefüggésben tesz eleget a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglalt feltételnek.
- [31] 9. Az indítványozók az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvéből levezethető jogbiztonság sérelmét azért állítják, mert értelmezésükben a Kúria a 9/2023. Jogegységi határozatot visszaható hatállyal alkalmazta.
- [32] Az Alkotmánybíróság a jogegységi határozatokkal összefüggésben a korábbiakban már több alkalommal vizsgálta a visszaható hatályú jogalkalmazás kérdését. A 3493/2022. (XII. 20.) AB végzésben rámutatott, hogy a jogegységi határozat alkalmazása, annak alkotmányos funkciójára figyelemmel nem vezethet a visszaható hatályú jogalkalmazás tilalmának sérelmére. Az Alkotmánybíróság e döntésében megállapította, hogy a jogegységi határozat „nem sérti – és nem is sértheti – a visszaható hatályú jogalkalmazás tilalmát, mivel egyfelől éppen a hasonló ügyekben történő egységes ítélkezési gyakorlat biztosítása érdekében született, másfelől – éppen a joggyakorlat egysége érdekében – a folyamatban lévő ügyekben, így a felülvizsgálati eljárás során is alkalmazandó” [Indokolás [23]]. A 3201/2025. (VI. 23.) AB határozatban az Alkotmánybíróság „rámutatott arra, hogy egy jogegységi határozat mindig az értelmezett norma eleve adott tartalmát határozza meg, így »nem lehet szó visszaható hatályú szabályozásról« [34/2014. (IX. 14.) AB határozat, Indokolás [95]–[102]; 11/2015. (V. 14.) AB határozat, Indokolás [15]–[17]]. Az Alkotmánybíróság e szempontok alapján vizsgálta több olyan jogegységi határozat alkotmányosságát, amelyek [a régi Ptk.] olyan rendelkezéseikhez kapcsolódtak, amelyek több évtizeddel a hatálybalépést követően határoztak meg új értelmezést [pl. 3164/2019. (VII. 10.) AB határozat]” (Indokolás [56]).
- [33] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése és a támadott bírói döntések között – az indítványozók által előadott érvelés mentén – alkotmányjogilag értékelhető összefüggés nem áll fenn [lásd hasonlóan: 3004/2021. (I. 14.) AB végzés, Indokolás [35]; 3176/2025. (V. 30.) AB végzés, Indokolás [38]–[40]].
- [34] 10. Az indítványozók az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét abban látják, hogy az ügyben eljáró bíróságok a régi Ptk. 327. § (3) bekezdésének tartalmát téve-

sen, az elévülés jogpolitikai indokait és a törvényi rendelkezéshez fűzött indokolást figyelmen kívül hagyva értelmezték.

- [35] Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is irányadónak tekinti a bíróságok jogértelmezésére, annak felülbírlatára vonatkozó korábbi, elvi értelemben kimondott megállapításait. Ezek szerint az Alkotmánybíróság jogköre „nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el. [...] A bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése nem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást, mivel az ilyen tévedések teljesen soha nem küszöbölhetők ki, azokat az igazságszolgáltatás ma ismert rendszere magában hordozza” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]; lásd hasonlóan: 3505/2021. (XI. 30.) AB végzés, Indokolás [17]}. Az Alkotmánybíróság a fentiekből következően „nem rendelkezik hatáskörrel arra, hogy a perorvoslati bíróság jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésben állást foglaljon {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; 3392/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3017/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [3]; 3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]; 3098/2014. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [28]}” {3386/2019. (XII. 19.) AB végzés, Indokolás [16]}.
- [36] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozók a sérelmesnek tartott bírói döntés alaptörvényellenességének okát végső soron abban látják, hogy 9/2023. Jogegységi határozatban foglalt és a bíróságokra nézve kötelező jogértelmezés nem esik egybe az általuk képviselt és számukra kedvező jogértelmezéssel. E tekintetben az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozott következetes gyakorlata szerint a jogszabályok önálló, a konkrét tényállásra vonatkoztatott értelmezése a rendes bíróságok feladata {3120/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [21]; 3176/2025. (V. 30.) AB végzés, Indokolás [43]}. A hatalommegosztás rendszerében ezért a többi állami szervnek a bíróságok jogértelmezését – különösen, ha az értelmezés a Kúria határozatában jelenik meg – el kell ismernie {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]; 3082/2024. (III. 1.) AB végzés, Indokolás [18]; 3176/2025. (V. 30.) AB végzés, Indokolás [43]}.
- [37] Az előzőekben kifejtettek alapján megállapítható, hogy az indítványozók panaszukban a támadott határozatok kapcsán az alapügyben eljáró bíróságok jogértelmezésének és jogalkalmazásának kritikáját fogalmazták meg, tévesnek tartották az ügyében hozott határozatokat, és valójában egy számukra kedvező tartalmú új döntés meghozatalát kívánták elérni. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint azonban „[ö]nmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvényellenességének alátámasztására” {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]; 3176/2025. (V. 30.) AB végzés, Indokolás [47]}.
- [38] 11. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (2)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1)–(2) bekezdései alapján eljárva – az alkotmányjogi panaszt, figyelemmel az Abtv. 26. § (1) bekezdés a) pontjában, 27. § (1) bekezdés a) pontjában, 29. §-ában, valamint 31. § (1) bekezdésében foglaltakra, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a), b) és h) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2025. szeptember 9.

*Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró*

*Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró*

*Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró*

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/789/2025.

